

25. 9. 2007

ID: 50294

Příčinný vztah mezi jednáním a následkem

Za porušení důležité povinnosti ve smyslu § 224 odst. 2 tr. zák. není možno mechanicky považovat porušení jakéhokoli předpisu, ale jen takové povinnosti, jejíž porušení podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti činu pro společnost, např. tím, že má za následek nebezpečí pro lidský život nebo zdraví. Aby bylo možné uznat, že jde o porušení důležité povinnosti vyplývající ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uložené podle zákona, musí soud zjistit, že mezi porušením této povinnosti a následkem trestného činu je příčinná souvislost.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 6 Tdo 388/2007, ze dne 18.4.2007)

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného V. K., proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 10. 2006, č. j. 50 To 252/2006-277, v trestní věci vedené u Okresního soudu Plzeň-sever pod sp. zn. 1 T 131/2005, tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se ohledně obviněného V. K. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 10. 2006, sp. zn. 50 To 252/2006, a rozsudek Okresního soudu Plzeň-sever ze dne 24. 2. 2006, sp. zn. 1 T 131/2005, zrušují. Současně se zrušují další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Okresnímu soudu Plzeň - sever příkazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu Plzeň - sever ze dne 24. 2. 2006, č. j. 1 T 131/2005-241, byl obviněný V. K. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. Za tento trestný čin mu byl podle § 224 odst. 2 tr. zák. uložen trest odnětí svobody v trvání deseti měsíců, když podle § 58 odst. 1 tr. zák. a § 59 odst. 1 tr. zák. mu byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání jednoho roku. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byla poškozená R. R., a poškozená V. z. p. P. odkázána se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle skutkového zjištění soudu prvního stupně se trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. obviněný měl dopustit tím, že „v postavení ředitele společnosti K. K. s. r. o. se sídlem v P., J., poté co v přesně nezjištěné době kolem data 13. 4. 2003 projednal v P. s jedním z jednatelů uvedené společnosti J. Z., v souvislosti se zajištěním ostraha objektu podnikové prodejny včetně přilehlých prostor v obci H. B., okres P., umístění do tohoto objektu k uvedenému datu již pořízeného psa rasy rotvajler, následně po vybudování ocelového kotce v areálu této prodejny již nezajistil proškolení nejen vedoucích pracovníků této společnosti v souvislosti s chovem psa, čímž tak nesplnil svoji povinnost zejména ve smyslu odstavce 1 písm. a) přílohy č. 6 k nařízení vlády č. [27/2002](#) Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, podle kterého je zaměstnavatel povinen při chovu psů organizovat práci a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na rizika pokousání, poškrábání nebo povalení při napadení psem, jednak ve smyslu odst. 3 citované přílohy, podle kterého má jako zaměstnavatel povinnost v době, kdy pes neprovádí střežení objektu, tohoto řádně a bezpečně zajistit v kotci, kdy navíc ani neměl v postavení zaměstnavatele zpracován - stanoven pracovní postup při chovu zvířat ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. a), b), odst. 2 a § 4 písm. g) citovaného nařízení vlády č. [27/2002](#) Sb. ze dne 10. 12. 2001, což mělo za následek to, že vzhledem k absenci takového proškolení nebyl pes v důsledku nedostatečných znalostí obviněné L. K. z její strany náležitě zajištěn v ocelovém kotci dne 20. 11. 2004 v obci H. B., ze kterého tak utekl a následně napadl poškozenou R. R., jež utrpěla závažná poranění blíže specifikovaná v obžalobě“.

Naproti tomu obviněná L. K., byla podle § 226 písm. c) tr. ř. zproštěna obžaloby pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák., který podle obžaloby okresního státního zástupce Plzeň - sever ze dne 29. 8. 2005, sp. zn. Zt 81/2005, měla spáchat tím, že „jako prodavačka podnikové prodejny firmy K. K. s. r. o. se sídlem v P., J., v obci H. B., okres P., dne 20. 11. 2004 v ranních hodinách po příchodu do zaměstnání v době kolem 8:00 hodin náležitě nezajistila ocelový kotec, ve kterém byl umístěn pes rasy rotvajler, určený k ostraze objektu zmíněné prodejny, což mělo za následek to, že tento z něho utekl a v době kolem 10:00 hod. v objektu skladových prostor prodejny zaútočil na zákaznici, R. R., která tak v důsledku tohoto napadení psem utrpěla čtyři vychýlené zlomeniny levé loketní kosti, zhmoždění a hluboké oděrky vlevo na hrudníku, tedy těžké zranění, které si vyžádalo mj. i chirurgický zákrok u zlomeniny loketní kosti s nezbytností zpevnění úlomků pomocí kovových pomůcek, neboť došlo i k poranění nervů u

této levé horní končetiny, čímž tak byla výrazně poškozena funkční schopnost levé ruky poškozené, která je tímto podstatně omezena v obvyklém způsobu života, přičemž následky poranění nervů dosud přetrvávají s tím, že nelze stanovit, zda zanechají trvalé následky nebo zda dojde k úplnému vyléčení“, neboť důkazy provedenými v hlavním líčení nebylo prokázáno, že spáchala žalovaný trestný čin. Podle § 229 odst. 3 tr. ř. byla poškozená R. R., a poškozená V. z. p. P. odkázána se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 26. 10. 2006, č. j. 50 To 252/2006-277, k odvolání obviněného V. K. a okresního státního zástupce Plzeň – sever zrušil podle § 258 odst. 1 písm. b), f) tr. ř. napadený rozsudek a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že obviněného V. K. uznal vinným, že „v postavení ředitele společnosti K. K. s. r. o. se sídlem v P., J., poté, co v přesně nezjištěné době kolem data 13. 4. 2003 projednal v P. s jedním z jednatelů uvedené společnosti J. Z., v souvislosti se zajištěním ostrahy objektu podnikové prodejny včetně přilehlých prostor v obci H. B., okres P., umístění do tohoto objektu k uvedenému datu již pořízeného psa rasy rotvajler, následně po vybudování ocelového kotce v areálu této prodejny již nezajistil proškolení nejen vedoucích pracovníků této společnosti v souvislosti s chovem psa, čímž tak nesplnil svoji povinnost zejména ve smyslu odstavce 1 písm. a) přílohy č. 6 k nařízení vlády č. [27/2002](#) Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, podle kterého je zaměstnavatel povinen při chovu psů organizovat práci a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na rizika pokousání, poškrábání nebo povalení při napadení psem, jednak ve smyslu odst. 3 citované přílohy, podle kterého má jako zaměstnavatel povinnost v době, kdy pes neprovádí střežení objektu, tohoto řádně a bezpečně zajistit v kotci, kdy navíc ani neměl v postavení zaměstnavatele zpracován – stanoven pracovní postup při chovu zvířat ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. a), b), odst. 2 a § 4 písm. g) citovaného nařízení vlády č. [27/2002](#) Sb. ze dne 10. 12. 2001, což mělo za následek to, že vzhledem k absenci takového proškolení nebyl pes v důsledku nedostatečných znalostí obviněné L. K. z její strany náležitě zajištěn v ocelovém kotci dne 20. 11. 2004 v obci H. B., ze kterého tak utekl a následně napadl poškozenou R. R., jež utrpěla závažná poranění spočívající ve čtyřnásobné vychýlené zlomenině levé loketní kosti, zhmoždění a hlubokých oděrkách vlevo na hrudníku, kterážto zranění si vyžádala chirurgický zákrok u zlomeniny loketní kosti s nezbytností zpevnění úlomků pomocí kovových pomůcek, neboť došlo i k poranění nervů u této levé končetiny, čímž byla výrazně poškozena funkční schopnost levé ruky poškozené s následným podstatným omezením v obvyklém způsobu života nejméně do 24. 2. 2006“. Obviněnému byl podle § 224 odst. 2 tr. zák. uložen trest odnětí svobody v trvání deseti měsíců, jehož výkon mu byl podle § 58 odst. 1 tr. zák. a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání jednoho roku. Rozsudek dále obsahuje zprošťující výrok podle § 226 písm. b) tr. ř. ohledně L. P., rozené K.

Dovolání obviněný podal s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Podle jeho názoru skutkový stav, který soud zjistil, není trestným činem, neboť nevykazuje znaky objektivní stránky trestného činu a rozsudek konstruuje trestní odpovědnost obviněného toliko jako odpovědnost za následek. Namítl, že je mu kladeno za vinu, že nevypracoval a nezajistil školení podřízených zaměstnanců potud, pokud jde o písemné zpracování pracovních postupů při chovu psů. Domnívá se však, že samotné obžalobou tvrzené nevypracování předpisu nebo pokynu by v tomto konkrétním případě nemělo žádný trestněprávní následek, neboť samo o sobě nijak nezvyšuje nebezpečnost jeho jednání. Má za to, že v tomto případě se o žádný trestný čin nejedná. Škodlivý následek vznikl tak, že pes se z neznámých a nezjištěných příčin dostal ze zajištěné klece a pokousal poškozenou. Spoluobviněná K. při uzavření psa v kotci použila jeden ze dvou zajišťovacích mechanismů, přičemž každý z těchto zajišťovacích mechanismů je rovnocenný a spolehlivý a za takový byl i považován. Svědek H. zajištění dveří kotce psa popsal s tím, že pes nemá díky konstrukci dveří kotce a zajišťovacího mechanismu možnost se k zajišťovacímu háku, na který byl kotec osudného dne uzavřen, dostat ani tlapou, ani čumákem a s ohledem na provedení a funkci háku si ani nedokáže představit, že by hák sám od sebe vyskočil např. při opakovaném atakování dveří psem. Ostatně tento svědek vedoucímu prodejny v H. B. svědku L. N. podal instrukce, za jakých podmínek má být pes chován, jak má být krmen, jak často kartáčován, jak často mu má být měněna voda, jak má být uklízen kotec, že má být se psem pravidelně cvičeno, opakovány s ním povely atd. Svědek N. uvedl, že podřízeným zaměstnancům přikázal, že mají psa v kotci při uzavírání dostatečně zajistit a zaměstnanci tak zcela bez problémů po celou dobu činili. Z jejich strany nebyl registrován jediný protest či výtky proti takovému nařízení či pokynu ze strany jejich vedoucího. V žádném z předpisů týkajícího se nakládání se zvířaty není uvedeno, že se má ze strany zaměstnavatele jednat o písemné pokyny a je přesvědčen, že v konkrétním případě byly naplněny veškeré zákonné požadavky uložené zaměstnavatelem pro nakládání se psem podle pracovních předpisů, neboť za zaměstnavatele je nutno považovat v dané věci v užším slova smyslu svědka N. nebo v širším smyslu společnost K. k. s. r. o. Trestní odpovědnost obviněného soud shledává v existenci či neexistenci písemného vnitropodnikového pracovních předpisu či školení. S tímto názorem však obviněný nesouhlasí, protože s ohledem na daný následek by ani školení, ani vnitropodnikový předpis nemohl obsahovat nic jiného, než pokyn, že pes má být v kotci dostatečně zajištěn. Uvedl, že tohoto poučení se ve více než dostatečné míře zaměstnancům dostalo prostřednictvím svědka H. a svědka N. Je přesvědčen, že zajišťovací mechanismy byly s ohledem na svoji funkci a způsob manipulace s nimi více než jednoduché až primitivní, a pro tuto činnost není třeba provádět jakékoliv školení. Je-li takový požadavek dodatečně vznášen, jedná se o požadavek zcela

nepřiměřený, neboť obdobných manipulací konají zaměstnanci nepředvídatelně a nevyčíslitelně mnoho. Avšak bezpochyby zde existoval konkludentní vztah, který byl jak ze strany zaměstnavatele, tak ze strany zaměstnanců respektován a dodržován déle než jeden rok. Podle obviněného napadení poškozené R. R. nešlo zabránit, neboť se jednalo o souhru nešťastných dosud nevysvětlitelných událostí, mezi které náleží jednání svědkyně S. - pracovnice agentury, která měla poskytovat služby v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a současně aktivně vyhledávat rizika a předcházet jim. Dále je třeba konstatovat, že osudného dne zástrčka zamrzla, tudíž spoluobviněná K. i přes vědomost této skutečnosti provedla zajištění pouze hákem. Konečně je nevysvětlitelné, jakým způsobem se uvolnil hák kotce, všemi shledávaný jako dostačující jak po tvarové, tak po mechanické stránce. Namítl, že nemůže být trestně odpovědný ani z titulu svého postavení ředitele společnosti. Osoba ředitele není za obchodní společnost výlučně odpovědná, neboť všichni jednatele se aktivně podíleli na řízení a chodu společnosti. Za psa odpovídá zásadně jeho vlastník nebo držitel, tedy v tomto případě obchodní společnost K. K., s. r. o., resp. její statutární zástupci, tudíž nelze v souvislosti se škodní událostí vinit bez dalšího jakoukoliv třetí osobu. Pokud jde o předvídatelnost a předcházení možného následku, nelze obchodní společnosti nic vytknout, neboť tato možné riziko správně a s předstihem předvíдалa. Nejenže opatřila kotec psa jednoduchými a účinnými zajišťovacími mechanismy, měla též smlouvu s agenturou B., též sjednala pojištění vztahující se i na napadení psem. Lze tedy podle obviněného říci, že v rámci možností zaměstnavatel učinil veškeré kroky k tomu, aby škodě předcházel a nastane-li, aby byla odškodněna. Za podstatné obviněný pokládá skutečnost, že nemohl vědět, že nevypracováním písemného pracovněprávního předpisu dojde ke způsobení následku uvedeného ve zvláštní části trestního zákona. Navíc postupem, který zvolil, žádný trestněprávní následek nenastal. Pracovněprávní předpisy nevyžadují písemné zpracování pracovních postupů, ústní forma podle obviněného postačuje. Konstatuje, že nevypracování písemného pracovněprávního postupu není možno v dané věci považovat za porušení důležité povinnosti, jejímž porušením může snadno k trestněprávnímu důsledku dojít. Mezi nevypracováním písemného pracovněprávního postupu a mezi vznikem zranění poškozené R. není v daném případě příčinná souvislost, neboť následek by pravděpodobně nastal i pokud by postup byl písemně zpracován. S ohledem na uvedené skutečnosti obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud v souladu s ustanovením § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadené rozhodnutí, případně též řízení mu předcházející a zavázal soud k novému projednání a rozhodnutí ve věci, pokud sám Nejvyšší soud nerozhodne o zproštění obviněného rozsudkem podle § 265m odst. 1 tr. ř.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství shledal dovolání obviněného důvodným. Ustanovení odst. 3 přílohy č. 6 nařízení vlády č. [27/2002](#) Sb. stanoví toliko, že „v době, kdy pes neprovádí střežení objektu, ..., je řádně a bezpečně zajištěn v kotci“. Z citovaného ustanovení, ale ani z žádného jiného předpisu nevyplývá, že by bylo povinností zajistit psa v kotci dvěma (či více) zabezpečovacími systémy. Takovou povinnost nelze dovodit ani ze skutečnosti, že kotec byl současně vybaven háčkem i rýglem, neboť vysvětlení pro existenci obou zabezpečovacích systémů mohou být různá (např. jedno je náhradní pro případ poškození druhého apod.). Nebyla zjištěna žádná závada na háčku, jímž byl v daném případě kotec uzavřen. Po dobu delší než jeden rok nebyla u psa pozorována nepřiměřená agresivita a přestože byl za tuto dobu vícekrát uzavřen pouze háčkem, nikdy z kotce neutekl. Státní zástupce má za to, že za těchto okolností by proškolení pracovníků v rámci shora citovaného vládního nařízení na způsob zajišťování psa v kotci a potažmo ani na vznik zranění poškozené R. vliv nemělo. Pokud jde o zpracování pracovního postupu při chovu psa, pak nelze předjímat, jak by v něm byly požadavky na zajištění psa stanoveny, nicméně z ustanovení odst. 3 přílohy č. 6 citovaného vládního nařízení nelze dovodit, že by v něm byla stanovena povinnost zajištění dvěma zabezpečovacími systémy. Lze proto podle státního zástupce konstatovat, že mezi porušením pracovněprávních povinností obviněného týkajících se nedostatku proškolení zaměstnanců a nezpracováním pracovního postupu při chovu psa na straně jedné a následkem v podobě zranění poškozené R. R. psem není příčinná souvislost. Vzhledem k uvedeným skutečnostem státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. vyhověl a aby z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. částečně zrušil rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 10. 2006, sp. zn. 50 To 252/2006, ohledně obviněného V. K. a zároveň zrušil všechna další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud zrušením pozbyla svůj podklad, s tím, aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. věc přikázal Okresnímu soudu Plzeň – sever k novému projednání a rozhodnutí, příp. aby podle § 265m odst. 1 tr. ř. a § 226 písm. b) tr. ř. obviněného V. K. obžaloby zprostil. Pro případ, že by Nejvyšší soud hodlal učinit rozhodnutí jiné, státní zástupce udělil ve smyslu § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné [§ 265a odst. 1, 2 písm. a) tr. ř.], bylo podáno obviněným jako osobou oprávněnou prostřednictvím obhájce [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.). Dovolání obsahuje i obligatorní náležitosti stanovené v § 265f odst. 1 tr. ř.

Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit, zda obviněným vznesené námitky naplňují jím uplatněný zákonem stanovený dovolací důvod, jehož existence je současně nezbytnou

podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem podle § 265i odst. 3 tr. ř. Obviněný dovolání opřel o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tedy že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V mezích tohoto dovolacího důvodu je pak možno namítat, že skutek zjištěný soudem byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, třebaže nejde o trestný čin nebo sice jde o trestný čin, ale jeho právní kvalifikace neodpovídá tomu, jak byl skutek ve skutkové větě výroku o vině popsán. Z těchto skutečností pak vyplývá, že Nejvyšší soud se nemůže odchýlit od skutkového zjištění, které bylo provedeno v předcházejících řízeních, a protože není oprávněn v rámci dovolacího řízení jakýmkoliv způsobem nahrazovat činnost nalézacího soudu, je takto zjištěným skutkovým stavem vázán (srov. rozhodnutí Ústavního soudu II. ÚS 760/02, IV. ÚS 449/03). Povahu právně relevantních námitek nemohou tedy mít námitky, které směřují do oblasti skutkového zjištění, hodnocení důkazů či takové námitky, kterými dovolatel vytýká soudu neúplnost provedení dokazování. Ke shora uvedenému je dále vhodné uvést, že závěr obsažený ve výroku o vině je výsledkem určitého procesu. Tento proces primárně spadá do pravomoci nalézacího soudu a v jeho průběhu soudy musí nejprve zákonným způsobem provést důkazy, tyto pak hodnotit podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu a výsledkem této činnosti je zjištění skutkového stavu věci. Nejvyššímu soudu tedy v rámci dovolacího řízení nepřisluší hodnotit správnost a úplnost zjištěného skutkového stavu věci podle § 2 odst. 5 tr. ř., ani přezkoumávání úplnosti provedení dokazování či se zabývat otázkou hodnocení důkazů ve smyslu § 2 odst. 6 tr. ř. Námitky týkající se skutkového zjištění, tj. hodnocení důkazů, neúplnosti dokazování apod. nemají povahu právně relevantních námitek.

Nejvyšší soud dále zdůrazňuje, že ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. je dovolání mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotně právních vad, ale nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně ani k přezkoumávání jimi provedení dokazování. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Tím je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumání věci ve dvoustupňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou na přezkoumání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nemůže posuzovat už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.). Pokud by zákonodárce zamýšlel povolat Nejvyšší soud jako třetí stupeň plného přezkumu, nepředepisoval by katalog dovolacích důvodů. Už samo chápání dovolání jako mimořádného opravného prostředku ospravedlňuje restriktivní pojetí dovolacích důvodů Nejvyšším soudem (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 73/03). Nejvyšší soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozsudku z vlastní iniciativy. Právně fundovanou argumentaci má přitom zajistit povinné zastoupení odsouzeného obhájcem – advokátem (§ 265d odst. 2 tr. ř.).

Těžištěm dovolání obviněného je námitka spočívající v tom, že mezi porušením důležité povinnosti vyplývající z jeho funkce a následkem trestného činu není příčinná souvislost. Domnívá se, že v objektivní stránce trestného činu absentuje její obligatorní znak, totiž jednání, které by bylo v příčinné souvislosti s následkem, k němuž došlo. Jedná se tedy o posouzení existence objektivní stránky trestného činu. Jde o právně kvalifikovanou námitku ve smyslu § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. napadený rozsudek ohledně obviněného V. K., jakož i předcházející řízení a shledal, že dovolání je důvodné.

Výroku o vině odvolacího soudu je třeba vytknout, že ve smyslu § 120 odst. 3 tr. ř. neobsahuje tzv. právní větu výroku o vině, tedy označení trestného činu, jehož se výrok týká, a to zákonným pojmenováním a uvedením příslušného zákonného ustanovení, třebaže jak vyplývá z protokolu o veřejném zasedání ze dne 26. 10. 2006, byl vyhlášen „ve shodě s právními zjištěními“ rozsudku Okresního soudu Plzeň – sever ze dne 24. 2. 2006, č. j. 1 T 131/2005-241. Z právní věty výroku o vině citovaného rozsudku soudu prvního stupně vyplývá, že obviněný z nedbalosti způsobil těžkou újmu na zdraví a spáchal takový čin proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho funkce, čímž spáchal trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák.

Aby se jednalo o trestný čin, musejí být splněny formální a materiální podmínky trestnosti. Mezi formální znaky trestného činu patří: objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka. Jakmile jsou u posuzovaného jednání

dány všechny formální znaky skutkové podstaty trestného činu, následně je třeba se vypořádat s tím, zda skutek vykazuje takový stupeň nebezpečnosti činu pro společnost, aby byla splněna materiální podmínka trestnosti. Absentuje-li jeden z těchto pojmových znaků, o trestný čin se nejedná. Dovoláním obviněný zpochybnil objektivní stránku skutkové podstaty trestného činu. Obligatorními znaky objektivní stránky jsou jednání, následek a příčinný vztah (kauzální průběh) mezi jednáním a následkem.

Podstatnou otázkou v dané věci je, zda by splnění důležité povinnosti vyplývající z funkce obviněného mohlo odvrátit způsobení těžké újmy. Jinými slovy řečeno, zda jeho jednání bylo v příčinné souvislosti s následkem, který spočíval ve způsobení těžké újmy na zdraví poškozené R. R. K tomu Nejvyšší soud uvádí následující:

Za porušení důležité povinnosti ve smyslu § 224 odst. 2 tr. zák. není možno mechanicky považovat porušení jakéhokoli předpisu, ale jen takové povinnosti, jejíž porušení podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti činu pro společnost, např. tím, že má za následek nebezpečí pro lidský život nebo zdraví. Aby bylo možné uznat, že jde o porušení důležité povinnosti vyplývající ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uložené podle zákona, musí soud zjistit, že mezi porušením této povinnosti a následkem trestného činu je příčinná souvislost (srov. č. [31/1966](#) Sb. rozh. tr., 5/1962 Sb. rozh. tr.). Stupeň nebezpečnosti konkrétního trestného činu není totiž nikdy určován materiálním významem jen jedné, byť i závažné okolnosti, nýbrž je určován komplexem všech okolností případu, včetně těch, které leží mimo skutkovou podstatu trestného činu. Z těchto důvodů musí soud přihlížet vždy ke všem okolnostem konkrétního případu (srov. R 36/1963) a při zkoumání, zda v konkrétním případě je reálně splněna materiální podmínka uvedená v § 88 odst. 1 tr. zák., musí vycházet z komplexního hodnocení stupně nebezpečnosti činu pro společnost, tedy z hledisek uvedených v § 3 odst. 4 tr. zák. (srov. R 4/1965). Proto např. skutečnost, že na způsobení následků trestné činnosti se podílejí i jiné osoby, sama o sobě nemůže podstatně snížit stupeň nebezpečnosti činu pro společnost, pokud zaviněné jednání obviněných bylo podstatnou a hlavní příčinou vzniku mimořádně těžkých následků trestného činu (srov. R 13/1980). Výrazné spoluzavinění poškozeného na vzniku dopravní nehody však může při náležitém zhodnocení okolností činu ze všech dalších hledisek uvedených v § 3 odst. 4 tr. zák. snižovat stupeň nebezpečnosti činu obviněného natolik, že nebude splněna materiální podmínka § 88 odst. 1 tr. zák. pro přihlídnutí k okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 224 odst. 2 tr. zák. záležející v tom, že obviněný porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona (srov. R 25/1987 a SR 142/1995).

Je zřejmé, že obviněný vzhledem ke svému pracovnímu zařazení mohl činit za právnickou osobu obvyklé právní úkony, mimo jiné i úkony související se zajištěním povinnosti zaměstnavatele na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci. Na osobu obviněného je třeba pohlížet jako na zákonného zástupce právnické osoby ve smyslu § 20 odst. 2 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Z povahy pracovního zařazení obviněného vyplynula odpovědnost za proškolení zaměstnanců a za zpracování příslušných pracovních postupů ve vztahu k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci.

Podle § 134e odst. 2 zákona č. [65/1965](#) Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů vláda stanoví nařízením způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit. Podle odst. 1 písm. a) přílohy č. 6 nařízení vlády č. [27/2002](#) Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem psů organizací práce a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na rizika pokousání, poškrábání nebo povalení při napadení psem. Podle odst. 3 citované přílohy v době, kdy pes neprovádí střežení objektu, je povinností zaměstnavatele zajistit, aby byl pes řádně a bezpečně zajištěn v kotci.

Trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. se dopustí ten, kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt, spáchá-li takový čin proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

Ze skutkových zjištění vyplývá, že poškozená R. R. utrpěla závažná poranění v důsledku toho, že pes rasy rotvajler utekl dne 20. 11. 1994 z ocelového kotce. Soud prvního stupně (stejně jako odvolací soud) útěk psa z kotce spojuje se skutečností, že spoluobviněné L. P., rozené K., chyběly dostatečné znalosti vztahující k zajištění psa v ocelovém kotci. Bylo prokázáno, že ač byl kotec vybaven dvěma zajišťovacími mechanismy, obviněná psa zajistila toliko na háček, neboť zástrčku nebyla schopna uzavřít. Toto zajištění se obviněné jeví jako dostatečné. Již v minulosti takto psa zajišťovala a nestalo se, že by pes z kotce utekl. Ostatně to byl důvod, proč soud prvního stupně s poukazem na nedostatek subjektivní stránky trestného činu obviněnou L. K. obžaloby zprostil.

Zaměstnavatel má podle odst. 3 přílohy č. 6 nařízení vlády č. [27/2002](#) Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů při chovu psů, povinnost v době, kdy pes provádí střežení objektu, zajistit, aby byl řádně a bezpečně zajištěn v kotci. Pokud jde o tuto uloženou povinnost, Nejvyšší soud je toho názoru, že v souvislosti se všemi okolnostmi, které předcházely napadení poškozené a byly učiněny, je třeba se velmi pečlivě zabývat otázkou

objektivní stránky trestného činu a vážit, zda zaměstnavatel v tomto ohledu tuto svou povinnost (bez ohledu na to, zda byl vypracován písemný pracovní postup) splnil. Obviněnému lze sice vytknout, že nevypracoval pracovní postupy s ohledem na rizika pokousání, poškrábání nebo povalení při napadení psem, nicméně skutečností zůstává, že útěk psa z kotce by nemohla ovlivnit ani existence písemně zpracovaných pracovních postupů při chovu psů. Jak vyplývá z výpovědi svědka P. H., pro psa byl vybudován dostatečně prostorný ocelový kotec s dvěma zajišťovacími mechanismy. K zajištění psa nebyly oba tyto systémy potřeba, stačila pouze zástrčka. V případě, že by byl kotec zajištěn jen háčkem, pes by jej nemohl sám odstrčit. Háček byl schovaný mezi ocelovými rourami, pes neměl možnost se k němu dostat, protože je tam málo místa, aby tam prostrčil tlapu nebo čumák. Svědek uvedl, že si nedokáže ani představit, že háček sám vyskočil, pokud by pes skákal na dveře. Teprve, pokud by soudy věnovaly patřičnou pozornost výpovědi tohoto svědka, mohly by učinit závěr o příčinné souvislosti mezi jednáním obviněného a zraněním poškozené. Vzhledem k tomu, že tato okolnost zůstala soudy předchozích stupňů bez povšimnutí, je podle názoru Nejvyššího soudu závěr o vině obviněného předčasný. Za této situace se totiž nelze ubránit závěru, že i přes proškolení zaměstnanců zaměstnavatelem by nebylo možno způsobený následek odvrátit. V tomto směru lze souhlasit s názorem státního zástupce, že žádný předpis neurčuje, že kotec by měl být zabezpečen dvěma zajišťovacími mechanismy. Jakkoli v konkrétním případě nedospěly soudy k trestní odpovědnosti spoluobviněné L. K., i ohledně obviněného V. K. nelze bez náležitého se vypořádání s výše uvedenými skutečnostmi konstatovat, že k útoku psa na člověka došlo právě proto, že zaměstnanci společnosti K. K. s. r. o. nebyli proškoleni ve smyslu nařízení vlády č. [27/2002](#) Sb. o organizaci práce a pracovních postupech při chovu psů. Nelze tak vyloučit, že i v případě, že by zaměstnanci absolvovali příslušné školení, že by k následku nedošlo. Jinými slovy řečeno, v dané věci není zřejmé, zda příčinný průběh vedoucí k vzniklému následku je pokryt pachatelovým zaviněním.

Se zřetelem ke skutečnostem shora uvedeným Nejvyšší soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Plzni i předcházející rozsudek Okresního soudu Plzeň - sever, zrušil také všechna další rozhodnutí, která na zrušená rozhodnutí obou soudů obsahově navazují a jež v důsledku zrušení pozbyla podkladu. Nejvyšší soud přikázal Okresnímu soudu Plzeň - sever, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. V souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. toto rozhodnutí Nejvyšší soud učinil v neveřejném zasedání.

Nejvyšší soud doplňuje, že v novém řízení jsou soudy nižších stupňů vázány ustanovením § 265s odst. 1 tr. ř., a dále s ohledem na zásadu reformationis in peius na skutečnost, že odvolací soud rozhodoval pouze na základě odvolání obviněného V. K.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)